

O čom mnohí občania nevedia

Moja komunikácia s obecným úradom na tému kanalizácie a stočného prebieha už takmer dva roky a pokúsím sa ju v skratke priblížiť občanom. Je to rozsiahly problém, a keby som sa tomu chcela venovať podrobne, a popísala všetky informácie, ktoré sa mi podarilo získať, tak by nestačilo ani celé jedno číslo občasnika, a občania predsa chcú a majú právo aj na iné informácie. Bolo by dobré, keby sa touto témou začali zaoberať viacerí občania a určite by to stálo za verejnú diskusiu napr. na obecnom zastupiteľstve s čo najväčším počtom občanov.

Môj príspevok ku tlakovej kanalizácii som zaslala do uzávierky občasnika č. 4, v ktorom nebol uverejnený, ale bol v ňom rozsiahly článok od p. starostu a p. Ing. Hronca, ktorí predstavili projekt vo veľmi pozitívnom svetle. Môj článok bol uverejnený následne v čísle 5, keď už medzičasom p. Ing. Hronec obišiel všetky domácnosti, alebo prevažnú väčšinu, za účelom podpísania súhlasu s budovaním šácht na súkromných pozemkoch. Neviem prečo sa uverejnenia môjho článku tak báli, veď občania si vedia urobiť svoj názor, a tí počítačovo zdatnejší aj overiť informácie na internete. Poslanci obecného zastupiteľstva brali môj článok ako osočovanie. P. starosta uviedol v obecných novinách a na stretnutí s p. Ing. Hroncom nepravdivú informáciu, že dve žiadosti o príspevok na dobudovanie kanalizácie z Ministerstva životného prostredia a Environmentálneho fondu boli obci zamietnuté z dôvodu, že projekt neriešil celú obec. Jedna žiadosť v roku 2008 vo výške 2 000 000 Sk bola MŽP schválená, ale obec ju odmietla, lebo nebola schopná predložiť zápisnicu o výsledku verejného obstarávania. Druhá žiadosť v roku 2009 nebola schválená z dôvodu formálnych nedostatkov, lebo obec neposlala kompletnú žiadosť, ani ju v stanovenom termíne nedoplnila. V tom čase bol p. starosta poslancom. Na moju otázku prečo poskytol nepravdivú informáciu, keď na obci jedno rozhodnutie mali a druhé nenašli, mi odpovedal, že vychádzal z poznámok p. Ing. Švikruhovej.

Od začiatku tohto volebného obdobia, podľa uznesení a zápisníc obecného zastupiteľstva a stavebnej komisie sa obecné zastupiteľstvo týmto projektom zaoberalo prvýkrát 3.7.2013, kde ich pán starosta informoval o návšteve v Trnenci nad Váhom. Žiadna diskusia podľa zápisnice neprebela. V dňoch 8. - 16.7.13 bola zverejnená výzva na predkladanie ponúk na vypracovanie projektovej dokumentácie. Počas trvania tejto výzvy, dňa 10.7.13 obec zorganizovala stretnutie s p. Ing. Hroncom, ktorý následne predložil najvýhodnejšiu ponuku, o 72 € a 120 € nižšiu oproti ostatným dvom uchádzačom, tiež z Banskej Bystrice a Zvolena. A dňa 24.7.13 už poslanci odsúhlasili vypracovanie projektovej dokumentácie víťaznej firme. Investícii za 1,7 mil. Eur venovali toľkoto pozornosti.

Tlaková kanalizácia môže byť realizovaná viacerými spôsobmi, nie len tým, ktorý nám bol predstavený. Napríklad čerpacie šachty môžu byť spoločné pre viacero domácností umiestnené na verejnom priestranstve, na obecnú elektrinu a pod. Tiež nie je zanedbateľný fakt majetkoprávneho vysporiadania ohľadom šachty. Obecný majetok bude umiestnený na súkromnom pozemku, a súkromná osoba ho má prevádzkovať vlastnou elektrickou energiou.

Ďalšou možnosťou sú aj domové čistiarnie odpadových vôd s prepadom do recipientu, so vsakovaním, alebo zbernou nádržou na prečistenú vodu, ktorou sa môžu zavlažovať okrasné časti pozemkov. Mimochodom vybudovanie vlastnej domovej ČOV výjde lacnejšie ako núkané čerpacie šachty. Takúto možnosť nikto z predstaviteľov obce nespomenul. Mohla by slúžiť občanom, ktorí sa nemôžu pripojiť na gravitačnú kanalizáciu, prípadne sa nechcú pripojiť vôbec, budú tiež spĺňať ekologické požiadavky a nemusia platiť stočné. Bola nám prezentovaná len jediná možnosť a žiadne iné sa nepripúšťajú.

Na stretnutí bola tiež predstavená aj Firma Sigma 1868 spol.s.r.o. ako možný dodávateľ šácht. Je to česká firma a podľa obchodného registra Českej republiky je jej 100 % vlastníkom ďalšia česká firma- Sigma pumpy Hranice spol.s.r.o. V tejto firme vlastní 0,2 % podiel český občan a **99,8% podiel vlastní firma SGM TRADING LIMITED z Cypruskej republiky.**

Pri všetkej úcte k predstavovaným firmám, všetci vieme aká je dnes kvalita tovarov a služieb a to aj tzv. značkových. Výrobky sú vyrábané tak, aby vydržali max. 5 rokov a firmy mali zabezpečený odbyť. Opraviť sa buď nedajú, alebo sa to neoplatí. A tiež majú aj určitú životnosť. Na webovej stránke prezentovanej firmy Sigma, čerpadlo s rezacím zariadením typ 11/4 EFRU navrhované do šácht, stojí cca 800 €. Terajšie sľuby, že budú vymieňané na náklady obce nám nikto nezaručí a dokazovať dôvod poruchy a mieru zavinenia býva niekedy veľmi problematické. Iste majú občania dosť skúseností s reklamáciami či už v záručnej lehote, alebo po nej. V prípade výmeny čerpadiel na náklady obce sa to aj tak premietne do ceny stočného, takže v konečnom dôsledku to zaplatí vždy občan. V obci je plánovaných 350 šácht. Podotýkam, že stočné bude platené v rovnakej výške pri oboch typoch kanalizácií. Kým pri tlakovej bude občan znášať navyše náklady na elektrickú energiu a riešiť prípadné problémy s poruchami, pri gravitačnej sa o nič nestará. Používať drahú techniku a elektrickú energiu na niečo, čo môžeme prevádzkovať v podstate gravitáciou zadarmo, je také slovenské. Informácie ohľadom kanalizácií som čerpala z dôveryhodných zdrojov internetu, napr. z diplomovej práce na túto tému a konzultovala som s dvomi projektantmi, ktorí sa venujú kanalizáciám. Aj iní občania majú vo svojom okolí známych, či už s vysokoškolským stavebným vzdelaním, alebo praxou s takýmito zariadeniami, prípadne medzi užívateľmi tlakových kanalizácií, lenže z rôznych dôvodov sa boja svoje informácie a názory vyjadriť verejne, a diskusia prebieha len na ulici - škoda. Z porúch, ktoré nezavinia užívatelia sa vyskytujú napr. praskanie tlakových potrubí, vyplavenie splaškov na pozemok užívateľa, v tom horšom prípade aj do domu, nefunkčnosť pri výpadku elektrickej energie. Prípadní kupci sa snažia podľa možnosti vyhnúť nehnuteľnostiam s tlakovou kanalizáciou.

Pán starosta by mohol zverejniť pomôcku pre občanov, aby si vypočítali, a mohli porovnať svoje vlastné náklady pri tlakovej kanalizácii, t.j. náklady na 1 m elektrického kábla, 1 m potrubia k šachte, náklady na revíziu správu k elektrickej prípojke, prípadne 1 m kopania ryhy, aj keď väčšina obyvateľov si ich vykope svojpomocne a taktiež pri gravitačnej, na 1 m potrubia, prípadne kopanie ryhy. Niektorým občanom môžu vzniknúť dodatočné náklady v súvislosti s revíziou správou elektrickej prípojky k šachte.

O čom tieto skutočnosti svedčia, nech si urobí každý vlastný názor. Nikoho neobviňujem, neurážam, len uvádzam konkrétne fakty, niektoré verejne dostupné na internete, ale z dôveryhodných zdrojov/ napr. oficiálne webové stránky obcí, firiem, obchodný register a pod./, alebo získané na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a ja som našla tú drzosť si ich pýtať.

Na obvinenie pána Antala smerom ku mne, že danej problematike nerozumiem, sa nebudem vyjadrovať, potešením je pre mňa fakt, keď ma pri stretnutí na ulici oslovia spoluobčania a vyslovia mi súhlas a uznanie za napísaný článok a sú to ľudia, ktorí tejto problematike rozumejú isto viac, ako pán poslanec. Touto cestou im ďakujem.

Rešpektujem rozhodnutie p. starostu a poslancov, ale mali by byť otvorení k pripomienkam občanov, a nie ich za ich názory kritizovať a zastrášovať. Mohli by si spomenúť na sľub, ktorý skladali pri nástupe do svojej funkcie a naplniť jeho obsah, lebo oni sú tu pre občanov a za ich peniaze a nie občania pre nich. Keďže sú verejnými činiteľmi, mali by dokázať akceptovať konštruktívnu kritiku svojej práce. Nikto predsa nekomentuje ich súkromný život.

Pán poslanec Antal v otvorenom liste pre mňa, zverejnil v občasníku iba časť listu, ktorý mi poslal. Mohol ho uverejniť celý, vrátane častí, v ktorej sa mi vyhráza trestným oznámením. Dostal odo mňa aj odpoveď na svoju poslanceckú mailovú adresu, kde som sa vyjadrila, k jeho obvineniam. Možno si ju ešte neprečítal, alebo moje argumenty ignoroval. Na tému žumpy v krátkosti nasledovné. Pri dokončovaní nášho rodinného domu, som bola osobne na obecnom úrade požiadať o výstavbu kanalizácie aj našou ulicou, lebo sa práve v tom čase budovala, aby sme nemuseli robiť žumpu, a napojili by sme sa rovno do kanalizácie. V tom čase stavali dom aj Hlivovci, takže by to nebolo len kvôli nám a kanalizácia bola robená blízko, lebo sú napojené už rodiny Mojžišová, Weissová atď. Nebolo nám vyhovené, dôvod neriešim. Prijímam aj ponuku pána Antala na napojenie do súčasnej gravitačnej. V rámci svojho pozemku na naše náklady, a odtiaľ do obecnej na náklady obce, alebo ako sponzorský dar p. Antala. Pretože plánovaná gravitačná kanalizácia mala byť budovaná chodníkom popred náš pozemok, a aj p. Ing. Hronec v prípade projektu gravitačnej rieši prípojku 1 m za hranicu pozemku majiteľa. V prípade budovania tlakovej kanalizácie ako bola predstavená, žiadam čerpaciú šachtu pre náš dom zabudovať na obecný chodník pred naším pozemkom a na obecnú elektrinu.

S touto problematikou súvisí aj platenie, resp. neplatenie stočného, o ktorú sa tiež intenzívne zaujímam. Od roku 2010 obec neúčtovala občanom napojeným na kanalizáciu stočné. Nebudem zachádzať do detailov, ale informácií mám viac ako dost, relevantných, priamo od zamestnancov alebo predstaviteľov obce, ktoré sú povinní na žiadosť poskytnúť. Pýtala som sa na dôvody neúčtovania. Dostávala som informácie rôzneho druhu a niektoré sa rodili veľmi ťažko, ako sa hovorí "ako z chlpacej deky". Najskôr typu, že obec nemala zmluvu s oprávnenou osobou na prevádzkovanie ČOV, cez to, že nebola stanovená cena stočného z Úradu pre reguláciu sieťových odvetví /ÚRSO/, nesprávne vypracované zmluvy s občanmi, nesprávne VZN, až po skutočnosť, že niektorým občanom sa nepáčil návrh zmluvy, tak sa prestalo účtovať voči všetkým. Zoznam občanov, ktorým sa nepáčil návrh zmluvy je zaujímavý, a je medzi nimi aj terajší pán starosta a SVB č. 293, kde je predseda pán Antal a niektoré pracovníčky obecného úradu. Mohli by občanom vysvetliť, čo konkrétne sa im v zmluve nepáčilo?

Takže, zmluvu s oprávnenou osobou na prevádzkovanie ČOV má obec uzavretú od roku 2010 nepretržite, cena stočného bola stanovená pre každý rok, rozhodnutia má ÚRSO stále zverejnené na svojej webovej stránke. Na rok 2010 a 2011 - max. cena 0,854 €/m³, a 2012 - 0,55 €/m³. Je pravda, že na rok 2010 a 2012 neplatili ceny pre celý rok, lebo žiadosti na ÚRSO boli doručené neskoro. Prečo neskoro, by mohol kompetentný pracovník z obce vysvetliť.

Nesprávne VZN, nesprávne vypracované zmluvy - kto ich nesprávne vypracoval? A že sa zmluvy niektorým občanom nepáčili? No mnohým občanom sa nepáčia rôzne dane a poplatky vymerané obcou a platia ich, alebo čistenie obecných chodníkov od snehu a tiež to robia. Alebo to znamená, že keď sa mi nepáči poplatok za smeti, nemusím ho bez akýchkoľvek následkov platiť? Pýtam sa prečo riešenie tohto problému, myslím náprava VZN a vypracovanie nových zmlúv trvalo tri roky. Komu tento stav vyhovoval?

K tejto problematike sa mi z vlastnej iniciatívy v spomínanom liste vyjadril aj pán Antal, ktorý uviedol, že účtovanie stočného zastavil ÚRSO a zároveň ma odkázal na predošlé vedenie obce. Dva roky neplatenia, je už ale na zodpovednosti súčasného vedenia obce. Doklad, ktorým ÚRSO zastavil účtovanie, pracovníčka OÚ nemá, a ÚRSO vraj komunikoval v tejto problematike verbálne. Ak o niečom rozhodne štátny orgán, vydá o tom písomné rozhodnutie aj s odôvodnením. Mohla by sa k tejto problematike vyjadriť aj vtedajšia pani starostka a uviesť veci na pravú mieru. Všetky doklady sa od štátnych inštitúcií dajú na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám získať. Každý občan má na to právo, aby mohol kontrolovať, ako je nakladané s jeho financiami. Naposledy bolo účtované stočné za rok 2009 vo výške 16995 € a to približne za 19500 m³. Z toho vyplýva, že za roky 2010-2012 bol obecný rozpočet ukrátený o cca 44 000 € !!! / 19500m³ x stočné za prisl.rok/. Stále počúvame od predstaviteľov obce, že nie sú peniaze, zvyšujú nám dane a poplatky, že treba šetriť, no pri takomto hospodárení peniaze nikdy nebudú. Čo všetko sa mohlo za tieto peniaze vybudovať? Okrem iného nebolo účtované stočné ani pre súkromnú krčmu a obchod na sídlisku, komu patrí, všetci vieme, a obchodný a živnostenský register SR je tiež verejne prístupný na internete. Túto veľkorysosť mali uplatniť potom pre všetkých, a zabezpečiť aj bezplatné vyvážanie žump pre všetkých občanov, aby bolo dodržané ústavné právo rovnosti voči všetkým občanom. Toto moje vyjadrenie v žiadnom prípade nie je namierené voči občanom, ktorí stočné neplatili. Je poukazaním na prácu zamestnancov alebo predstaviteľov obce. Týmto zároveň vyzývam kompetentných, aby mali toľko slušnosti voči občanom a zverejnili, kto túto škodu spôsobil a kto ju zaplatí. Za takýto prístup k pracovným povinnostiam v súkromnej firme je okamžité skončenie pracovného pomeru aj s náhradou škody. Máme sa uspokojiť s tým, že obecného "krv netečie"? Obec je povinná zo zákona hospodárne a efektívne nakladať zo svojím majetkom. Podľa pani kontrolórky obce tento zákon, ani príslušné VZN v tomto prípade porušené neboli.

Týmto som sa dostala aj k problematike vývozu žump. Podľa príslušného súčasne platného VZN, ktoré je v platnosti od 1.1.2013, majitelia žump sú povinní uzatvoriť zmluvu s obcou, ktorá zabezpečí na vývoz oprávnenú firmu. Počas roka 2013 som trikrát žiadala Obecný úrad o zaslanie návrhu zmluvy na preštudovanie. Doposiaľ mi ju neposlali, takže obec mi neumožnila likvidovať splašky na ČOV.

Zmluvu uzatvorila obec len s dopravcom, pre Cinobaňu, Kat. Hutu a Turičky, aj to až 11.11.2013, a občania majú platiť za odvoz žumpy dopravcovi, takže tento stav nie v súlade s platným VZN. Ako majú postupovať obyvatelia Hrnčiarok? Alebo vypúšťaním splaškových vôd na terén na Hrnčiarkach nedochádza k znečisteniu životného prostredia?

Poslanci obyvateľom veľkoryso odsúhlasili vývoz jedného fekálneho vozu t.j. 5 m³ zadarmo. Budem vychádzať zo smerného čísla spotreby vody, ktoré odsúhlasili aj poslanci, t.j. 29 m³ na osobu a rok. Podľa toho štvorčlenná rodina spotrebuje do roka priemerne 116 m³ vody, t.j. 23 fekálnych vozov. Tá, ktorá má to šťastie a je napojená na kanalizáciu zaplatí do roka stočné 58 €, a rodina s nepriepustnou žumpou, do ktorej má poctivo zvedené všetky splašky, už po odrátaní jedného bezplatného vývozu v Cinobani 277,50 € a v Kat. Hute a Turičkach 366,30 €, teda 5 alebo 6 krát viac. Alebo to poslanci mysleli tak, že keď niekto vyvezie dvakrát do roka

žumpu na ČOV, tak si splnil povinnosť a potichu sa nebudú zaujímať, kde končí ostatná splašková voda? Voda z kúpeľní a kuchýň síce nezapácha, ale svojim chemickým zložením je možno pre životné prostredie horšia ako zo záchodov.

Na kanalizáciu je pripojených približne 1/3 obyvateľov. Potom 1500 obyvateľov má žumpu, ktorí podľa smerného čísla spotreby vody vyprodukujú ročne 43 500 m³ splaškov. To je denne, vrátane sobôt a nedeľ 119 m³, čiže 23 fekálnych vozov s obsahom 5 m³. Pýtam sa či zabezpečený fekálny voz a miestna ČOV budú kapacitne stačiť, nehovoriac o tom, že tzv. mŕtvy kal na čističku nesmie ísť.

Na miestnu ČOV za rok 2013, konkrétne k 19.12.2013 nebol privezený ani jeden fekálny voz od obyvateľov obce. Obec v súčasnosti eviduje legálne len jednu domovú ČOV, ak ich je viac, tak fungujú bez povolenia. Keďže ma pán poslanec obvinil z nelegálneho vypúšťania žumpy ja sa pýtam tých poslancov a zamestnancov obce, ktorých sa to týka, akým spôsobom likvidovali obsah zo svojich žump? Nikto z nich spomínanú domovú ČOV nevlastní. Týmto sa chcem opýtať aj pána starostu či si ešte spomenie, na ktorú ČOV odvážal splaškovú vodu, pokiaľ nebola jeho ulicou robená kanalizácia a tiež pána Antala kde končili splašky z panelákov, pokiaľ nebola postavená ČOV? Do skúšobnej prevádzky bola spustená asi v roku 1997 a paneláky boli postavené približne 20 rokov predtým.

Súhlasím aj s vývozom obsahu žumpy na miestnu ČOV prepravcom, ktorého zabezpečila obec, ale trvám na uzavretí zmluvy s obcou a cenou za m³ rovnakou, ako platia obyvatelia s kanalizáciou. Kanalizácia bola vybudovaná z daní všetkých občanov a fekálny voz tým ostatným nahrádza kanalizáciu, z toho dôvodu nech je výška stočného pre všetkých občanov rovnaká. Občania nijakým spôsobom nerozhodovali o výstavbe kanalizácie, tak v tomto prípade nie je namieste, aby jedni boli zvýhodňovaní na úkor druhých. Nemusíme si klamať a vieme ako je riešený odpad z väčšiny domov. Zo záchodov do žump, resp. septikov a ostatné splašky do príľahlých rigolov a pod, sú aj takí, ktorí majú všetko zvedené poctivo do nepriepustnej žumpy a sú aj takí, ktorí nemajú nič. Pred vybudovaním kanalizácie a ČOV boli takto riešené úplne všetky domácnosti. Alebo sa mýlim pán Antal? No niekedy sa tak stávalo, bohužiaľ a treba situáciu s pribúdajúcim počtom obyvateľov riešiť, o tom nikto nepochybuje. Opäť pripomínam, že nie je mojím cieľom napádať občanov, ale poukázať na zlé riešenie problému s vývozom žump.

Overujem si ešte ďalšie informácie, a dalo by sa popísať mnoho aj na tému fungovania obecnej ČOV, ale o tom možno inokedy. Informáciu, od čoho sa problém neúčtovania stočného a vývozu žump vlastne začal odvíjať, mám z dôveryhodného zdroja, ale len ústnu, a medzi štyrmi očami, preto ju nemôžem použiť. Veľmi rada by som to urobila, lenže tá osoba by ju poprela, lebo jej ide o veľa. V tom prípade, by ma už trestné oznámenie za ohováranie neminulo. Na jej svedomie by som sa odvolávala asi zbytočne. Iste bude tento príspevok čítať, a má možnosť povedať to verejne sama, závisí to len od nej.

Sivoková Mária